

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

I. feladat (4 pont)

A stratégia kialakításakor elengedhetetlen, hogy a vállalkozás megismerje és értékelje az iparágban (mikrokörnyezetben) érvényesülő azon gazdasági tényezőket, amelyek meghatározóak a versenyhelyzetére. Ezeknek a hatásoknak a felismerésén alapszik Porter elemzési modellje, az öt versenyerő modell.

Feladat:

Sorolja fel a Porter modell (versenyelőny modell) öt tényezőjét!

- potenciális versenytársak megjelenésének veszélye (új belépők)
- szállítók alkupozíciója
- vevők alkupozíciója
- helyettesítő termékekből adódó veszélyek
- már meglévő versenytársak miatti verseny intenzitása

II. feladat (19 + 9 = 28 pont)

A vállalkozás kétféle késztermék előállításával foglalkozik. Az elmúlt két év értékesítéséről az alábbi adatokat ismerjük.

<i>Megnevezés (mennyiségi egység)</i>	<i>Bázis</i>		<i>Tárgy</i>	
	<i>szekrény</i>	<i>polc</i>	<i>szekrény</i>	<i>polc</i>
Értékesített mennyiség (db)	2 000	5 200	2 300	4 800
Eladási egységár (eFt/db)	65	24	70	25
Előállítási önkgt. (eFt/db)	40	13	42	12
Gépóra-igény (gó/db)	10	8	7	9

Feladat:

a) Végezze el a vállalkozás fedezeti összegének (bruttó eredményének) utólagos nagyvonalú elemzését a gyártmány-karakterisztikák módszerével!

(láncmódszeres felbontás, erőforrásra jutó fedezetes szétbontással)

b) Szövegesen is értékelje a kiszámolt eltéréseket!

<i>Megnevezés (13*1 = 13 pont)</i>	<i>Bázis időszak (0;0)</i>	<i>Fiktív (1;0) (bázis szintű tárgy)</i>	<i>Tárgy időszak (1;1)</i>
Árbevétel (eFt) Σqa	2 000 * 65 + 5 200 * 24 = 254 800	2 300 * 65 + 4 800 * 24 = 264 700	2 300 * 70 + 4 800 * 25 = 281 000
Ért. kvetlen. kgt. (eFt) Σqö	2 000 * 40 + 5 200 * 13 = 147 600	2 300 * 40 + 4 800 * 13 = 154 400	2 300 * 42 + 4 800 * 12 = 154 200
Fedezeti összeg (eFt) Fö = Σ q * (a - ö)	254 800 - 147 600 = 107 200	264 700 - 154 400 = 110 300	281 000 - 154 200 = 126 800
Gépóra n	2 000 * 10 + 5 200 * 8 = 61 600	2 300 * 10 + 4 800 * 8 = 61 400	*
Gépórára jutó fedezet s	107 200 / 61 600 = 1,740259740	110 300 / 61 400 = 1,796416938	*

* Az elemzéshez nincs szükség erre az adatra.

KORLÁTOZOTT TERJESZTÉSŰ

Fedezeti összeg változása: $\Delta F\ddot{o} = F\ddot{o}_1 - F\ddot{o}_0 = 126\,800 - 107\,200 = + 19\,600$ eFt **(1 pont)**

Volumen változás hatása: $q_{\Delta} = \Sigma (q_1 - q_0)(a_0 - \ddot{o}_0) = 110\,300 - 107\,200 = + 3\,100$ eFt **(1 pont)**

Tiszta volumen változás hatása:

$q_{1\Delta} = (\Sigma q_1 n_0 - \Sigma q_0 n_0) * s_0 = (61\,400 - 61\,600) * 1,740259740 = - 348$ eFt **(1 pont)**

Összetétel változás hatása:

$q_{2\Delta} = \Sigma q_1 n_0 * (s_{1,0} - s_0) = 61\,400 * (1,796416938 - 1,740259740) = + 3\,448$ eFt **(1 pont)**

Árváltozás hatás: $a_{\Delta} = \Sigma q_1 * (a_1 - a_0) = 281\,000 - 264\,700 = + 16\,300$ **(1 pont)**

Önköltség változás hatása: $\ddot{o}_{\Delta} = -\Sigma q_1 * (\ddot{o}_1 - \ddot{o}_0) = - (154\,200 - 154\,400) = + 200$ eFt **(1 pont)**

Módszertanilag más levezetés is elfogadható, amennyiben azonos végeredményt sikerül kihozni.

A vállalkozás fedezeti összege összesen 19 600 eFt-tal emelkedett a következő tényezőknek köszönhetően:

- az értékesített mennyiség növekedése miatt 3 100 eFt-tal nőtt a fedezeti összeg;
 - tisztán az értékesítés mennyiségének (változatlan összetétel melletti) átlagos növekedése 348 eFt-tal csökkentette a fedezeti összeget;
 - az értékesítés összetétele kedvezően változott (eltolódott az értékesítés a magasabb egy gépóraóra jutó fedezetű termékek felé), ami miatt a fedezeti összeg 3 448 eFt-tal nőtt;
- az eladási egységáruk növekedése következtében a fedezeti összeg 16 300 eFt-tal emelkedett;
- az értékesítés fajlagos önköltségének együttes és átlagos csökkenése a fedezeti összeget 200 eFt-tal növelte.

Értékelés: minden változás értelmezése 2 pont ($6 * 1,5 = 9$ pont összesen), ha tartalmilag helyes a szöveges értelmezés. Pontlevonás jár, ha a növekedés és csökkenés helyett csak a változás szó jelenik meg az önköltség értelmezésénél, mert ott fontos, hogy a vizsgázó felismerje az ellentétes irányt.

Amennyiben az a) részben rosszul számolt a vizsgázó, de a rossz számszaki végeredményeket szövegesen helyesen értelmezte, akkor az értelmezésre teljes pontszám jár.

III. feladat (4 + 6 + 5 + 3 = 18 pont)

Egy szolgáltató vállalkozás beszámolójából az alábbi kivonatot ismerjük, amely a teljes évet felölelte (adatok eFt-ban).

<i>Megnevezés</i>	<i>Bázisidőszak</i>	<i>Tárgyidőszak</i>
Értékesítés nettó árbevétele	9 000	8 640
Vevőkövetelések nyitó értéke	520	480
Vevőkövetelések záró értéke	480	720

Csak normál gazdasági események történtek a vevőkkel és a cég minden szolgáltatására (az egyszerűbb számolás miatt) 25 %-os áfa kulcs vonatkozik. A két év során engedmény és visszaküldés nem történt.

Feladat:

- Állítsa össze a tárgyidőszakra a vevők mérlegmozgását (nyitó, növekedés, csökkenés, záró)! Konkrétan nevezze meg a növekedés és csökkenés eseményét is!
- Határozza meg mindkét időszakra a vevők forgási idejét (360 napos évvel és két tizedes jegy pontossággal)!
- Szövegesen értelmezze a vevők forgási idejének változását!
- A vevőkkel összefüggésben mi jelenik meg a vállalkozás magyar Számviteli törvény szerinti Cash flow kimutatásában a tárgyidőszakban? (Melyik kategória, melyik sor, milyen érték?)

a)

Nyitó	+ Értékesítés (0,5 pont)	- Befolyt összeg (0,5 pont)	= Záró
480	$8\,640 \cdot 1,25 = 10\,800$ (1,5 pont)	$10\,560$ * (1,5 pont)	720

*Befolyt összeg meghatározása maradék egyenleg módon: $480 + 10\,800 - 720 = 10\,560$ eFt

b)

<i>Megnevezés</i>	<i>Bázisidőszak (3 pont)</i>	<i>Tárgyidőszak (3 pont)</i>
Átlagos vevő	$(520 + 480) / 2 = 500$ eFt	$(480 + 720) / 2 = 600$ eFt
Átlagos vevő (áfa nélkül)	$500 / 1,25 = 400$ eFt	$600 / 1,25 = 480$ eFt
Napi árbevétel	$9\,000 / 360 = 25$ eFt/nap	$8\,640 / 360 = 24$ eFt/nap
Forgási idő:	$400 / 25 = 16$ nap	$480 / 24 = 20$ nap

Ha valaki a záró egyenlegről számol, akkor 6 pontot kaphat a 8-ból.

c) Árbevétel változása: $8\,640 / 9\,000 = 96\% \rightarrow -4\%$ (1 pont)

Átlagos vevő követelés változása: $480 / 400 = 120\% \rightarrow +20\%$ (1 pont)

Forgási idő változása: $20 / 16 = 125\% \rightarrow +25\%$ (1 pont)

A vevők forgási ideje jelentősen növekedett, amely kedvezőtlen a vállalkozásra nézve. Ez arra vezethető vissza, hogy míg az árbevétel kismértékben csökkent (4 %-kal), addig a vevők átlagos állománya jelentősen nőtt (20 %-kal). Mindkét tényező emelőleg hatott a vevők forgási idejére. (2 pont)

d) Működési cash flow (1 pont)

9. Vevőkövetelés változása (1 pont)

Összeg: $-(720 - 480) = -240$ MfT (1 pont)

A Cash flow kimutatás sornál nem csak a szó szerintire megnevezésére jár pont, akkor is teljes pontszám jár, ha tartalmilag jó az elnevezés.

IV/a) feladat (10 pont)

A feladat megoldásaként a vizsgázónak el kell készítenie az ellenőrzést végzők megbízólevelét.

A megbízólevél tartalmazza:

- a kiállító szervezet megnevezését, címét,
- a megbízólevél számát (iktatószámát, nyilvántartási számát),
- a „Megbízólevél” megnevezést,
- az ellenőr(ök) nevét, beosztását,
- az ellenőrzött szervezet(ek), helyszínek megjelölését, a helyszíni ellenőrzés időszakát,
- az ellenőrzés tárgyának megjelölését, az ellenőrzési programra való hivatkozást,
- a megbízólevél érvényességi idejét,
- a kiállítás keltét,
- a megbízólevél kiadmányozására jogosult aláírását (esetleg bélyegző lenyomatát).

A feladat megoldására a kidolgozás színvonalától függően adható pont.

IV/b) feladat (28 pont)

Megoldásként többféle jó és elfogadható kidolgozás készíthető, de a vizsgázónak figyelembe kell vennie, hogy a vizsgált időszak (2017-es üzleti év), a vizsgálat ideje (2018. február 5-9. között) és a vizsgálatot elrendelő személy (vezérigazgató) a feladatban konkrétan meghatározott volt, ezek mindenképpen meg kell, hogy jelenjenek a vizsgálati programban. A vizsgázótól elvárható, hogy a vizsgálati program készítésének dátumát helyesen állapítsa meg, tehát az megelőzze a vizsgálat első napját.

A feladat egy lehetséges megoldása:

VIZSGÁLATI PROGRAM

a Kes Zrt. (8426 Pénzesgyőr, Bankjegy u. 8.)
pénz- és értékvédelem ellenőrzésére vonatkozóan

I.

A vizsgálatot elrendelte:	Kes Penelopé vezérigazgató
Vizsgált időszak:	2017-es üzleti év
A vizsgálat ideje:*	2018. február 5-9.
A vizsgálatot végzik:*	Kasse Ékes belső ellenőr Para Mikes belső ellenőr
Megbízólevél száma:*	2018/8.

(*Megjegyzés: ezek a program III. részében is szerepeltethetők.)

A vizsgálat célja annak megállapítása, hogy rendben van-e:

1. Pénztárhelység hozzáférése
2. Pénztárhelységben dolgozók személye
3. Készpénz tárolása
4. Pénz szállítása
5. Dokumentációk kezelése

II. Részletes vizsgálati feladatok

1. Pénztárhelység hozzáféréssel kapcsolatos ellenőrzések
 - pénztárhelység és azon belül a pénzüsszegek és értékek tárolása
 - páncél- vagy lemezszekrények, pénzes kazetták biztonsága
 - kulcsok és másodpéldányainak kezelése
 - kulcsok és másodpéldányainak őrzése
2. Pénztárhelységben dolgozó személyekkel kapcsolatos ellenőrzések
 - pénztáros megbízhatósága
 - pénztárban tartózkodók jogosultsága és megbízhatósága
 - pénz kezelésével megbízott személyek alkalmassága
3. Készpénz tárolásával kapcsolatos ellenőrzések
 - megfelelő-e a pénztári pénzkészletek biztonságos őrzése, védelme
 - megfelelőek-e a vállalkozáson belüli készpénzkészlet vagyónvédelme tűz- és egyéb vagyónbiztonsági szempontból
 - tárolnak-e a pénzkezelési szabályzatban rögzített összegnél nagyobbat a házipénztárban
 - folyamatos-e a házipénztárban tárolt összegek ellenőrzése
4. Pénz szállításával összefüggő ellenőrzések
 - pénz szállításával megbízott személyek alkalmassága
 - pénzszállítmányok lebonyolítása
 - pénzszállítmányok biztonsága
5. Dokumentációk kezelésével összefüggő ellenőrzések
 - postán történő utalások jogosultsága, jogcíme, kedvezményezett címe illetve elérhetősége, kézbesítés megtörténte
 - pénztárból kifizetett összegek egybevetése az átadást igazoló dokumentumokkal
 - vannak-e el nem számolt tételek
 - vannak-e kétszer elszámolt tételek
 - létező névre/cégre történtek-e a készpénzkifizetések (nincsenek-e fiktív névre/cégre elszámolt tételek)
 - előlegek elszámoltatása időben történt-e
 - előlegek elszámoltatása valóságos felhasználásnak megfelelően történt-e

III. VIZSGÁLATSZERVEZÉSI FELADATOK

Az ellenőrzést a vizsgált időszak tervezett és tényleges adatai alapján kell elvégezni.

A vizsgálat során folyamatosan tájékoztatni kell az ellenőrzött részlegek vezetőjét a vizsgálat részmegállapításairól.

A vizsgálati jelentéshez csatolni kell a megalapozottságát biztosító okiratokat.

Az érdekeltekkel egyeztetett vizsgálati jelentés leadásának határideje 2018. február 16.

Pénzesgyőr, 2018. január 23.

Kes Penelopé s.k.
vezérigazgató

Pontozás: I. Bevezető rész 6 pont; II. Részletes vizsgálati feladatok rész helyesen meghatározott vizsgálati feladatonként 1,5 pont (maximum $12 * 1,5 = 18$ pont); III. Vizsgálat megszervezése (módszerei) rész 4 pont.

(A feladat megoldásánál a részletes vizsgálati feladatok rész más tagolással, illetve más feladatok meghatározásával vagy a feladatok tömörebb megfogalmazásával is elfogadható. A vizsgálatot végzők meghatározása, a vizsgálat ideje és a megbízólevél száma az általános rész helyett a vizsgálati szervezési feladatok között is szerepelhet.)

IV/c) feladat (12 pont)

A feladat megoldásaként – a feladatból adódóan – csak **tanúsítvány** készíthető (más okmány nem fogadható el).

A tanúsítvány kidolgozásának értékelésekor a vizsgázótól el kell várni a tanúsítvány készítésének követelményeit, így

- a tanúsítvány okirat megnevezést,
- a tanúsítvány tárgyának feltüntetését,
- a már meglévő bizonylatokból, nyilvántartásokból vagy tervekből származó adatok lehetőleg táblázatos formában történő szerepeltetését, úgy, hogy a tanúsítvány a hibáról szóló megállapítást jól szemléltesse,
- a táblázat alatt a hitelesítő záradékot, amely tartalmazza, hogy az adatok honnan, milyen tervből, nyilvántartásból vagy okmányból származnak, és hogy az eredeti okmányok adataival megegyeznek,
- a keltezését, amely a IV/b) feladatban szereplő vizsgálati program szerinti vizsgálati időbe kell eszen,
- a hitelesítő személy aláírását (amely nem származhat a belső ellenőrtől).

A megoldás akkor fogadható el a kidolgozástól függően 6-12 ponttal, ha megfelelő okmányt dolgozott ki és az megfelel az alaki és tartalmi követelményeknek. Hibás megoldásért pontlevonás jár a kidolgozás hiányosságaitól, hibáitól függően. A feladatra 6 pontnál kevesebb nem adható. Nem adható pont a megoldásra, ha a tanúsítványt hitelesítőként a belső ellenőr írta alá.

A tételsor kidolgozásának szakirodalmi alapja:

- Dr. Bíró Tibor – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József – Dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (Perfekt, Budapest 2016.)
- Kresalek Péter – Dr. Pucsek József: Példatár és feladatgyűjtemény a vállalkozások tevékenységének komplex elemzéséhez (Perfekt, Budapest 2016.)
- Blumné Bán Erika – Vörös László: Az ellenőrzés rendszere és általános módszertana (SALDO T01/2010.)
- dr. Birher Ilona – Bodonyi Miklós – dr. Sztanó Imre – Vörös László: A vállalkozások tevékenységének ellenőrzése (SALDO 2012.)
- Bán Erika – Kresalek Péter – Dr. Pucsek József – Dr. Siklósi Ágnes – Dr. Sisa Krisztina Andrea – Dr. Veress Attila: Tételvázlatok a vállalkozási mérlegképes könyvelői komplex szakmai vizsgához – számvitel-elemzés-ellenőrzés (Perfekt, 2017.)